

16. 2. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Licence pro nebankovní poskytovatele spotřebitelských úvěrů

Ke konci března roku 2016 by mělo dojít k implementaci směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/17/EU pomocí nového zákona o úvěrech pro spotřebitele. Tato změna s sebou přinese nové nároky na nebankovní poskytovatele spotřebitelských úvěrů.

Dne 10. 2. 2016 by na 39. schůzi Poslanecké sněmovny měl být v rámci 1. čtení projednán návrh nového zákona o úvěrech pro spotřebitele z dílny ministerstva financí ČR. Tento dokument, naplňující účel Směrnice 2014/17/EU o smlouvách o spotřebitelském úvěru na nemovitosti určené k bydlení, ruší v současnosti platný zákon č. 145/2010 a zavádí v mnohém nová pravidla pro distribuci na trhu tzv. retail úvěrů. Konceptně se stále vychází ze současné úpravy, avšak návrh počítá se zavedením několika podstatných změn, především co se přístupu k institucionální regulaci retail trhu týče. Tyto změny se nedotknou pouze nových subjektů, jež by se na tomto trhu chtěly uplatnit, ale i stávajících, především nebankovních poskytovatelů, kteří se budou povinni nové úpravě přizpůsobit.

Návrh zákona přináší pro nebankovní poskytovatele spotřebitelských úvěrů značné zpřísnění vstupních požadavků na úvěrový trh. Zatímco dle současné úpravy mohl tímto způsobem podnikat každý, komu bylo vydáno příslušné živnostenské oprávnění k výkonu vázané živnosti, nově se bude od nebankovních subjektů vyžadovat splnění specifických podmínek uvedených v zákoně. Na základě jejich splnění pak bude Česká národní banka vydávat speciální licenci. Takto oprávněné subjekty budou následně zapisovány do registru vedeného ČNB, jež nad nimi bude zároveň vykonávat dozor. Oprávnění bude udělováno na časově omezené období 5 let, s možností opakovaného prodloužení na dalších 60 měsíců po zaplacení správního poplatku.

Podmínky získání oprávnění

Samotná licence je vydávána ve správním řízení, jež má trvat maximálně 4 měsíce od jeho zahájení. Žádost se bude podávat na standardizovaném formuláři, přičemž k návrhu je nutné připojit veškeré dokumenty prokazující splnění podmínek zákonem vyžadovaných.

Oprávnění nově mohou získat jen určité druhy obchodních korporací. Musí se jednat o a.s., s.r.o. či evropskou společnost se základním kapitálem minimálně 20 000 000 Kč a její sídlo i skutečné sídlo musí být na území ČR. Původ základního kapitálu musí být průhledný a nezávadný. Společnost s ručením omezeným má zároveň povinnost zřídit dozorčí radu s pravomocemi obdobnými dozorčí radě akciové společnosti.

Osoba splňující výše popsané požadavky musí být dále důvěryhodná. V praxi toto zjednodušeně znamená, že předmětný žadatel nemá záznam v rejstříku trestů, v posledních pěti letech nebylo v

souvislosti s jeho majetkem vyhlášeno rozhodnutí o úpadku a zároveň nebyl členem orgánu právnické osoby, jež se do úpadku dostala. Stejnou podmínku klade návrh zákona i na osoby žadatele ovládající.

Následně je nutné v žádosti prokázat odbornou způsobilost, a to nejen žadatele samotného, ale i všech osob přímo se podílejících na poskytování spotřebitelských úvěrů. Důvodová zpráva k návrhu zákona momentálně předkládá 3 varianty, jak bude tato odbornost prokazována, přičemž s největší pravděpodobností, i vzhledem k faktu, že dané řešení je v důvodové zprávě doporučováno jako nejvhodnější, bude prosazeno prokazování odbornosti skrze povinnou, státem akreditovanou specializovanou odbornou zkoušku. Tyto zkoušky by měly být zprostředkovávány soukromými subjekty se speciálním povolením od státu.

Zásadní je též, aby žadatel přizpůsobil své vnitřní předpisy standardům vyžadovaným příslušným zákonem. Je potřeba správným způsobem nastavit kontrolní systém tak, aby byl vhodný z hlediska poskytování spotřebitelských úvěrů a z hlediska dodržování povinností v souvislosti s bojem proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Kontrolní systém musí být přiměřený povaze, složitosti a rozsahu činnosti, jež nebankovní poskytovatel provádí.

V licenčním řízení bude zároveň kladen velký důraz na řádné vypracování plánu obchodní činnosti žadatele. Jak plánovaná obchodní strategie, tak i předpokládané hospodářské výsledky se musí zakládat na reálných ekonomických propočtech a musí být řádně podloženy.

V neposlední řadě je podmínkou získání žádosti předložit ČNB návrh pravidel jednání s klienty při sjednávání spotřebitelských úvěrů. Důležitost této podmínky vyplývá přímo z účelu směrnice, kterým je ochrana spotřebitele. Především je nutné, aby při svém jednání s klienty poskytovatel úvěru postupoval s odbornou péčí. Zásadní je též jednat čestně, transparentně a zohledňovat vždy zájem spotřebitele. Komunikace s klientem musí být jasná, přímá a bez zavádějících informací. To platí i pro propagační materiály užití poskytovatelem.

Lhůta pro přizpůsobení se podmínkám nové úpravy

Zákon by měl nabýt účinnosti na konci března 2016. Tehdy totiž končí lhůta stanovená směrnicí pro její implementaci. I z tohoto důvodu je tedy vhodné být včas připraven na změny, jež stávající nebankovní poskytovatelé budou muset podstoupit.

Stávající poskytovatelé podnikající v tomto sektoru na základě živnostenského oprávnění mají povinnost uvést svou činnost do souladu s navrhovaným zákonem a v návaznosti na to podat žádost o vydání oprávnění k ČNB do šesti měsíců od nabytí účinnosti navrhovaného zákona. O takové žádosti musí ČNB rozhodnout do 18 měsíců od jejího podání. Pokud žádost byla včas podána, může poskytovatel i nadále vykonávat svou činnost, v opačném případě mu po uplynutí šestiměsíční lhůty živnostenské oprávnění zaniká.

Pokud se jedná o poskytovatele na základě jiného než živnostenského zákona (bankovní instituce, instituce elektronických peněz), musí být jeho poměry uvedeny v soulad s navrhovaným zákonem též do šesti měsíců ode dne nabytí účinnosti zákona o úvěru pro spotřebitele.

Závěr

Jak již bylo výše naznačeno, nová úprava by měla směřovat především k ochraně zájmů spotřebitele. Za prostředek dosažení tohoto cíle byla zvolena opatření, jež by měla zajistit větší organizovanost trhu se spotřebitelskými úvěry, regulaci ze strany státu a rozsáhlejší systém kontroly za pomoci

České národní banky. Jakkoliv se může zdát, že připravovaný zákon klade na poskytovatele příliš velké formální a administrativní nároky, je nutné mít na paměti, že tato opatření přispějí ke snížení chaosu, jež na trhu s retail účty momentálně panuje. Tím by mělo dojít k symbolickému vyčistění tohoto trhu od poskytovatelů využívajících často nekalé praktiky k neúměrnému zkrácení dlužníka. I přes náročnost splnění nároků vydání oprávnění je tedy možné vnímat pozitivní stránku této nové úpravy, jež s sebou přinese i sjednocení pravidel trhu se spotřebitelskými úvěry.

Je však potřeba zdůraznit, že navrhovaná šestiměsíční lhůta pro uvedení veškerých poměrů do souladu s navrhovanou úpravou se jeví jako značně krátká pro kvalitní zpracování všech potřebných podkladů k udělení oprávnění. Stávající nebankovní poskytovatelé by se tedy měli již v této době začít připravovat na změny, jež je s příchodem nové legislativy čekají.

Adam Daniel Kraus,
právník junior / Junior lawyer

[Stuchlíkova & Partners, advokátní kancelář / Attorneys-at-Law, s.r.o.](#)

Kaunický Palác
Panská 890/7
110 00 Praha 1

Tel.: +420 721 454 458
e-mail: adam.kraus@stuchlikova.com

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc květen 2026](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Institut zajišťovacího příkazu v daňovém řízení: podmínky vydání a obrana v odvolacím řízení](#)
- [Postavení finančního arbitra v kontextu nařízení Brusel I bis - Funkční pojetí „soudu“, osvědčení podle čl. 53 a možnost výkonu nálezu v jiných členských státech EU](#)
- [Daňová ztráta a její vliv na lhůtu pro stanovení daně](#)

- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026](#)